

Les dracmes ibèriques d'Etokisa

L. VILLARONGA

Resulta complicat l'estudi de les dracmes ibèriques d'imitació emporitana per la seva gran diversitat i perquè es presenten contínuament nous exemplars, moltes vegades amb llegendes inèdites. Llurs diferències són grans però també són abundants les relacions entre elles.

Hem estudiat anteriorment algunes emissions de dracmes ibèriques¹ tot preparant el treball de conjunt; ara dediquem la nostra atenció a les que porten la llegenda ibèrica ETOKISA. És una de les poques seques de dracmes ibèriques que distingeix les seves emissions mitjançant símbols, emprant sempre la mateix llegenda.

Aquestes dracmes foren conegudes el segle passat. Una fou publicada per Zóbel² (la del tresor de Cheste); poc després Delgado³ en publica dues: la de Cheste (amb el número 168) i afegeix la de les Encies, (amb el número 163). Vives⁴ recull la de les Encies i dóna a conèixer la de l'Instituto Valencia de Don Juan. Fins a aquest moment les lectures de la llegenda són defectuoses; solament hi ha acord quant a la desinència OGISA. Finalment, l'any 1949 Gómez Moreno⁵ dóna la lectura correcta d'ETOKISA quan publica la de l'Instituto Valencia de Don Juan. Amorós⁶ publica les del Gabinet Numismàtic de Catalunya (GNC), que són les dels tresors de Cheste i de les Encies.

Resumint, les equivalències de les dracmes donades per aquests autors són:

Cheste: Zóbel VI-16, llegenda 14 de la pàgina 135 = Delgado 168 = Amorós figura 9-8.

1. Villaronga 1987-1, 1987-2, 1988, 1991, 1992, Tivissa i Puig Castellar

2. Zobel.

3. Delgado.

4. Vives.

5. Gómez Moreno.

6. Amorós.